

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. (070) 11 98 43

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.- per jaar

MEI 1963
12 e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

Mededeling

Blz. 64

VAN ALLE KANTEN

Het Congres in de Pers

" 64

Humanistische geestelijke verzorging in het leger
(Arnhem's Dagblad en Het Vrije Volk)

" 64/65/66

De onlangs uitgegeven brochure over openbaar onderwijs
(Het Vrije Volk en Leeuwarder Courant)

" 66/67

Vaste rubrieken in dagbladen
(Gelderlander Pers en Het Parool)

" 67/68

Samenwerking Sociologische Instituten
(Het Parool)

" 68

Subsidie wel en wee
(Trouw)

" 68/69

Studieloon
(Elsevier's Weekblad)

" 69

Discussie over existentialisme en Humanisme
(Bevrijdend Denken)

" 69/70

Belgisch rumoer om uitbreiding zendtijd voor Humanistisch
Verbond in België.
(De Standaard - België)

" 71/72

Mededeling

Zoals wij in het aprilnummer hebben aangekondigd, zal dit nummer alleen bestaan uit persverslagen. Het juninummer zal weer een volledig nummer worden met organisatienieuws plus de rubriek "Van alle kanten".

VAN ALLE KANTEN

Het Congres in de Pers

Ons bereikten 21 dagbladverslagen van het congres. De koppen vertoonden grote verscheidenheid. Van "Humanisten oneens over kwestie van bewapening" (Twentsche Courant) tot "Meningsverschil over atoomwapens door Humanisten overbrugd" (Het Vaderland). Er waren neutrale koppen als: "Humanistisch Verbond sprak over kernoorlog" (Steenwijker Dagblad) en meer negatieve als: "Humanistisch Verbond doet geen uitspraak over kernbewapening" (Het Vrije Volk, Amsterdam). Er waren ook koppen die op andere aspecten van het congres de nadruk legden zoals: "Humanistisch Verbond wil thans het ledental opvoeren" (Algemeen Handelsblad) en "Humanistisch Verbond is een erkende macht" (Arnhems Dagblad).

De Jaarverslagen over 1961 en 1962 gaven aanleiding tot enkele commentaren.

Bevrijdend Denken van 20 april 1963 wijst op de geringe groei van het ledental in een artikeltje dat is getiteld: "Er zit geen schot in".

In de rubriek Buitenkerkelijk Humanisme van de Gelderlander Pers (zie ook hierna onder "vaste rubrieken") is een stukje geplaatst onder de titel: "Activiteiten namen toe, nieuwe leden bleven weg". Hierin constateert de schrijver dat uit de jaarverslagen blijkt dat door steeds meer niet-leden een beroep om steun wordt gedaan op het Humanistisch Verbond, terwijl het aantal/nauwelijks is toegenomen. Een en ander wordt met cijfers uit de jaarverslagen aangetoond. /leden

Humanistische geestelijke verzorging in het leger

De nota van Minister Visser aan de Tweede Kamer inzake de Humanistische geestelijke verzorging in het leger is in een groot aantal kranten weergegeven. Het Arnhems Dagblad van 22 april was de nota nog net even voor met enkele mededelingen over de gang van zaken met de z.g.n. Commissie Stokman, die de kwestie van de geestelijke verzorging in het leger zou bestuderen. Wij laten het artikel uit het Arnhemse Dagblad hier volgen, als inleiding op het uittreksel van de nota van Minister Visser, zoals dat is verschenen in Het Vrije Volk.

Arnhems Dagblad dd. 22 april 1963:

" Utrecht, 22 april - Op het Congres van het Humanistisch Verbond heeft de algemeen voorzitter, dr. J.P. van Praag, gisteren medegedeeld, dat Minister Visser nog vóór 1 mei a.s. in een nota aan de Tweede Kamer het standpunt van de regering zal bekendmaken inzake de invoering van geestelijke verzorging vanwege het Humanistisch Verbond binnen de strijdkrachten.

" Dr. van Praag voegde hieraan toe, dat dit standpunt geen afwijzing
" zou inhouden van humanistische geestelijke verzorgers in het leger. Over
" de praktische realisering van deze toelating heeft de minister zich la-
" ten adviseren door een gemengde commissie van humanisten, katholieken
" en protestanten; deze is echter niet tot een eensluidend advies kunnen
" komen.

" Minister Visser heeft reeds in 1961 aan de Tweede Kamer beloofd, dat de
" humanistische geestelijke verzorging zou worden ingevoerd; op voorstel
" van Mag. Stokman (K.V.P.) werd daarop deze commissie ingesteld.

" Dr. van Praag deelde ook mee, dat een eventuele uitspraak van het
" humanistisch congres vóór eenzijdige ontwapening geen invloed zou hebben
" op de humanistische geestelijke verzorging in de strijdkrachten, omdat
" de raadslieden niet tot taak hebben propaganda te maken noch vóór noch
" tégen het leger, maar de mensen binnen de strijdkrachten naar behoefte
" geestelijk bij te staan. Door het Humanistisch Verbond zijn ook raads-
" lieden aangewezen om burgerdienstplichtigen en dienstweigeraars met
" raad en daad bij te staan."

Het Vrije Volk van 27 april 1963:

" Minister Visser wil overgaan tot humanistische geestelijke verzor-
" ging voor militairen, die het verlangen daarnaar kenbaar maken. Hij meent,
" dat de behoefte aan humanistische geestelijke verzorging ernstig is,
" zowel wat de aard als de omvang betreft.

" De Minister van Defensie schrijft dit in een nota aan de Tweede
" Kamer. Ir. Visser zegde deze nota eind januari toe. Hij zal pas overgaan
" tot invoering van de z.g.n. geestelijke verzorging, nadat de Kamer de
" nota heeft besproken.

" Ir. Visser wil de humanistische geestelijke verzorging bij land-
" en luchtmacht en marine starten met een groep van een hoofdraadsman en
" vier raadslieden, die voorlopig voor een periode van drie jaar in dienst
" van het rijk zullen worden genomen.

" Deze raadslieden zullen evenals de legerpredikanten en aalmoezeniers
" in uniform zijn gekleed "om zelfs de schijn van discriminatie te vermijden."

" Geen keuzeformulier.

" Een keuzeformulier, waarop in dienst komende militairen hun wensen
" ten aanzien van de geestelijke verzorging kenbaar kunnen maken, zal niet
" worden ingesteld. Het Humanistisch Verbond had dit voorgesteld, maar de
" adviseurs van kerkelijke groeperingen wezen zo 'n formulier af. Zij vonden
" dat de religieuze en de humanistische verzorging daardoor tezeer zouden
" worden gelijkgesteld.

" Om humanistische verzorging te ontvangen zullen militairen nu eigen
" initiatief moeten ontwikkelen. Zij dienen ongevraagd hun wens aan hun
" commandant kenbaar te maken, schriftelijk en voor minderjarigen militai-
" ren via een verklaring van hun ouders.

" Minister Visser ziet daarin wel voordelen: onnodige discussie wordt
" voorkomen, een vast gegeven blijft steeds beschikbaar en bovendien ko-
" men er gegevens beschikbaar over de omvang en de spreiding van de behoef-
" te aan humanistische verzorging.

" "Geen concurrentie"

" Militairen die humanistische verzorging wensen, zullen voortaan
" niet meer door dominee of aalmoezenier worden ontvangen. De minister
" vertrouwt, dat de verschillende verzorgers en raadslieden goed zullen
" samenwerken en elkaar niet zullen beconcurreren.

" Hij deelt niet de vrees van de kerken, dat nu de deur is opengezet
" voor andere kleine groeperingen. Wel is principieel de deur open voor
" andere niet-godsdienstige groeperingen, maar dat vindt ir. Visser geen

"bezwaar.

" De humanistische raadslieden zullen voorlopig alle vijf tot de landmacht gaan behoren, maar hun werkterrein zal zich ook tot marine en luchtmacht uitstrekken. Later kan eventueel een splitsing worden doorgevoerd.

" Nog geen rijksdienst

" Vooralsnog zal de directeur van het Humanistisch Vormingscentrum niet in rijksdienst komen, zoals zijn protestantse en katholieke collega's. Het Humanistisch Thuisfront zal het salaris van deze functionaris betalen uit de extra-subsidie van f 25.000,-- die het rijk heeft gegeven.

" Het stelsel van humanistische verzorging zal, net als de religieuze verzorging, bij koninklijk besluit worden ingesteld. De raadslieden zullen ook gelijke instructies krijgen als de godsdienstige verzorgers.

" Ir. Visser wil vijf humanistische raadslieden in dienst nemen, omdat hij rekening houdt met een grotere spreiding van humanistische gezinde militairen. De humanistische verzorging moet niettemin effectief kunnen werken en een objectieve kans krijgen, aldus de bewindsman.

" Het Humanistisch Thuisfront had in 1961 met een steekproef aangetoond, dat 6121 personen, waarvan toen 2215 in werkelijke dienst, humanistische verzorging wensten.

" De kerken vinden, dat geen belangrijke behoefte is aangetoond. Zij menen, dat de humanistische verzorging alleen maar voorlopig wordt ingevoerd om de schijn van onverdraagzaamheid te vermijden. Over drie jaar kan pas definitief worden beslist, aldus de kerkelijke vertrouwensmannen."

De onlangs uitgegeven brochure over openbaar onderwijs

De onlangs uitgegeven brochure over openbaar onderwijs (de weergave van een gesprek tussen protestanten en humanisten) werd besproken in Het Vrije Volk door Dr. H. Bonger. Wij laten het artikel van Dr. H. Bonger hier volgen.

"Brochure over de openbare school".

" Een dezer dagen is bij de uitgeverij Muusses, een kleine brochure verschenen. Het Openbaar en daarmee gelijk te stellen onderwijs.

" Vertegenwoordigers van de Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme, van het Humanistisch Verbond, van de Nederlandse Onderwijzers Vereniging, van Volksonderwijs aangevuld met enkele vooraanstaande mensen uit het midden-orthodoxe protestantisme hebben zich beraden op een vernieuwde fundering van de openbare school en het resultaat van hun besprekingen is neergelegd in deze belangwekkende brochure. Aan allen die te maken hebben met het onderwijs, docenten en ouders, wordt de lezing van harte aanbevolen.

" Over het beginsel waarop christenen en humanisten kunnen samenwerken bij het pedagogisch behandelen staan er de volgende behartigenswaardige woorden: "Indien en voor zover christenen en humanisten zich in het algemeen wijden aan een gemeenschappelijk stuk werk in deze samenleving, is dat niet alleen ter behartiging van gemeenschappelijke belangen (hoewel die ook een rol spelen) en niet uitsluitend op grondslag van een moeizaam gevonden compromis, maar om te voldoen aan een beginsel, dat in beider geloofs- en levensovertuiging besloten ligt. Het beginsel namelijk, dat wij met en voor elkaar verantwoordelijkheid dragen".

" De Algemene school krijgt zo het karakter van 'n appel, dat ieder naar zijn overtuiging moet beantwoorden. "Door het samen in één wereld staan wordt de eigen grondslag helderder beleefd dan wanneer in eigen

"kring in de eigen taal de motivering als vanzelfsprekend wordt aanvaard".

" Hier dus niet een verdoezelen van de grenzen, een kleurloze neutraliteit en het zoeken naar een soort grootste gemene deler in het openbaar onderwijs, maar een opvoeden vanuit eigen overtuiging, zonder die als zodanig aan de leerlingen op te dringen. Gemeenschappelijk doel is de opvoeding tot humaniteit, tot naastenliefde, tot medemenselijkheid. Dat deze humaniteit door gelovigen en humanisten niet gelijk wordt gefundeerd, is vanzelfsprekend, maar beide groepen zijn het over de voorgaande fundering eens geworden. Dit is de basis voor gemeenschappelijk handelen.

" Als de onderwijzer meer is dan een technisch-didactische kennis bijbrenger, als hij ook een opvoeder is, dan kan deze nieuwe fundering van de algemene school inspirerend zijn.

" De brochure eindigt met een beschouwing over het kind als wordende persoonlijkheid en tenslotte worden er wegen aangegeven om het de onderwijzer gemakkelijk te maken in overeenstemming met deze grondslag zijn werk te verrichten.

" Ik aarzel niet om deze brochure, die van een ruime blik op de toekomst getuigt, van groot gewicht te achten in Nederland, waar de openbare school aan het begin van een nieuwe bloeiperiode staat.

" Dr. H.W. Tilanus schreef in Ad Fontes, het culturele maandblad voor het christelijk onderwijs, een beschouwing, gewijd aan het Humanistisch Vormingsonderwijs, naar aanleiding van een uitspraak van dr. J.P. van Praag over de achterstelling van de buitenkerkelijken. Wij lezen daar: "Daartegenover past een waarschuwing....dat het niet zo mag worden dat in Nederland de openbare school zou worden de humanistische zuil van het onderwijs....Vier en een halve eeuw geleden sprak Luther tot de ouders een duidelijk woord toen hij zeide: "Als in een school Gods woord niet regeert, raad ik voorwaar niemand dat hij zijn kind daarheen zendt."

" Er ligt inderdaad een wereld tussen die van dr. Tilanus, die Luther uit plm. 1530 citeert en de hiervoor genoemde brochure uit 1963. Het is maar wat men onder Gods woord verstaat. Ook de gelovige christenen die meegewerkt hebben aan de brochure, zullen aan Gods woord hechten, maar zij komen tot principiële andere conclusies dan dr. Tilanus.

" Ik meen dat Ad Fontes (dit betekent "Tot de bronnen") een gevaarlijke naam is, want het tijdschrift kijkt terug en de brochure kijkt in de toekomst; het is behoudzucht tegenover vertrouwen in de toekomst.

" De tijd zal leren aan wie de overwinning zal komen.

"

Dr. H. Bongers".

De Leeuwarder Courant gaf in haar editie van 13 april de inhoud van het rapport uitvoerig weer, echter zonder commentaar.

Vaste rubrieken in dagbladen

Het Parool van 10 april 1963 had, voor het eerst na enige maanden, weer de rubriek "Nieuws uit de Humanistische Wereld". Deze rubriek was ditmaal geheel gewijd aan het Humanistische Vormingsonderwijs onder de titel: "Verbond zorgt voor kind zonder kerk".

De Gelderlander Pers had in haar edities van 27 april weer haar rubriek "Buitenkerkelijk Humanisme". Deze rubriek omvatte ditmaal twee artikelen. Eén waarin uitvoerig de inhoud wordt weergegeven van de brochure

Oorlog en Vrede van Dr. J.P. van Praag. Het andere artikel bespreekt de jaarverslagen 1961 en 1962. (Zie hiervoor onder het hoofd "Het Congres in de Pers").

Samenwerking Sociologische Instituten

Het Parool van 20 maart 1963 geeft onder de kop: "Verzuimd Nederland zet een stapje vooruit" een interview met Drs. W.J.J. Kusters, de secretaris van de Centrale voor Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek. Deze Centrale is gevormd door de vier sociologische instituten, die in deze centrale met elkaar gaan samenwerken, nadat het werken van ieder instituut op zichzelf te grote moeilijkheden heeft opgeleverd. De vier instituten zijn:

Het Sociologisch Instituut van de Hervormde Kerk;

Het Katholiek Sociaal-Kerkelijk Instituut;

Het Gereformeerd Sociologisch Instituut;

Het Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek.

De pas benoemde secretaris is Katholiek.

Wij geven het laatste stukje van het interview hieronder weer.

" Gaat de nieuwe Centrale zich uitsluitend richten op problemen van religieuze en kerkelijke aard?"

"Drs W.J.J. Kusters: "Dat is niet de bedoeling. In principe zullen we elk soort opdracht voor een onderzoek naar een maatschappelijk probleem beoordelen op mogelijkheden van uitvoerbaarheid. Gezamenlijk tellen we nu, al samenwerkend, maximaal een twintig man. Zonodig zullen we natuurlijk enquêteurs en specialisten aantrekken. Wel zal in ons werk de levensbeschouwelijke kant een extra accent krijgen, en al werkende moeten we hopen dat we er in slagen de methodiek van het onderzoek van kerk en samenleving te verbeteren. Als instelling van toegepast sociaal-wetenschappelijk onderzoek menen we deze eis aan onszelf te moeten stellen. Wat de theorievorming betreft zullen we, zoals nu ook al tendele gebeurt, contact moeten onderhouden met universiteiten".

" De in de Centrale tot stand gekomen samenwerking berust op praktische en ideële gronden. Wat dient men onder dit laatste te verstaan?"

" Drs.W.J.J.Kusters:" Het besef dat er bij alle bestaande verscheidenheid tussen deze vier groepen gemeenschappelijke raakvlakken zijn, die het mogelijk maken om beter dan vroeger - en met minder kosten dan vroeger - het voor de hand liggende werk te doen. Het besef dat er mogelijkheden zijn een bijdrage te leveren om door dit werk wrijvingen, barrières met betrekking tot godsdienst, kerk en humanisme te verzwakken. Voorzover er onderling moeilijkheden zijn, zijn ze niet principieel maar technisch. Alweer een gelegenheid om iets van elkaar te leren".

Subsidie wel en wee

De Bussumse Gemeenteraad heeft bij motie B. en W. er toe gebracht te komen tot een voorstel voor subsidie aan het Humanistisch Thuisfront.

Trouw van 13 maart had het volgende verslagje van de raadszitting:

" Bussum - De raad, die vijf minuten voor middernacht de behandeling de begroting in zoverre kon besluiten, dat de financiële beschouwingen nog over enige weken moeten plaatshebben, nam een motie aan, waarin B. en W. werden uitgenodigd met een voorstel te komen om subsidie te verstrekken aan het Humanistisch Thuisfront.

" Een aantal raadsleden legden korte verklaringen af, waarbij van de zijde van de V.V.D. en de Prot.Chr.groeperingen werd verklaard, dat men in dit geval de motie zou steunen, waarbij nadrukkelijk werd gesteld, dat men het

"principe blijft huldigen, dat men in het algemeen slecht subsidieert, wanneer er sprake is van een territoriale binding.

" 2e Motie.

" Er was nog een tweede motie ingediend waarbij B. en W. werden uitgenodigd met subsidievoorstellen te komen voor het R.K.Vormingscentrum. De voorzitter was van mening, dat hier geen gemeentelijke taak ligt, omdat het werk van het vormingscentrum heel iets anders is dan een militair tehuis en omdat het vormingscentrum-werk verweven is in de legerleiding. De motie werd aangenomen met dertien tegen tien stemmen.

Studieloon

In Elseviers Weekblad van 23 maart komt een artikel voor van Prof.Dr. J.E. Andriessen over studieloon. In een noot verwijst hij naar verschillende rapporten over dit onderwerp. Deze noot nemen wij hieronder voor U over:

" 1) Genoemd kunnen worden: Humanistisch Verbond, Rapport Studiekosten (Utrecht 1957); Dr. Wiarda Beckman-Stichting, Gelijke kansen (Amsterdam 1959); Stichting Mens en Samenleving, Studiekosten en studietoelagen (Bussum 1960); Werkstudenten Liga, Een effectief en rechtvaardig hoger onderwijs (Oktober 1961). Voorts verschijnt binnenkort nog een rapport van de Nederlandse Studenten Raad.

" Intussen is het beste en uitvoerigste rapport van Engelse herkomst. Het werd samengesteld door een brede commissie, benoemd door de minister van onderwijs, en het werd onder de titel "Grants to students" in 1960 aangeboden aan het parlement.

" 2). Merkwaardig is dat de Engelsen in dit opzicht meer geavanceerd denken dan de meeste auteurs van de Nederlandse rapporten. Een grote meerderheid van de Engelse commissie was voor een uniform studieloon zonder bijdragen van de ouders. Deze radicale positie is ten onzent tot dusver alleen door het Humanistisch Verbond ingenomen."

Discussie over existentialisme en Humanisme

In Bevrijdend Denken van 6 april 1963 is een artikel opgenomen van H. Priemus, dat is verschenen in "Het orakel van Delft" het blad van de studenten aan de T.H. te Delft. Dit artikel keert zich tegen verschillende uitlatingen en opvattingen zoals die zijn weergegeven in de brochure van de heer Van Tricht, lid van De Vrije Gedachte, over "Existentialisme, bedreiging der vrijheid".

De heer Van Tricht schrijft in hetzelfde nummer een verweer op het artikel van H. Priemus. Beide artikelen zijn veel te lang om hier te worden opgenomen. Om de lezers enigszins een indruk te geven nemen we van beide artikelen het laatste gedeelte over.

Uit het artikel van H. Priemus:

" Consequent doorredenerend komt v.T. aan het eind van zijn werk tot de uitspraak: "Religie en humanisme verdragen elkander niet. De term "religieus humanisme" is dus een tegenspraak in zichzelf". Bovendien schrijft hij "dat, zo de rationele krachten bij het Humanistisch Verbond geen kans zien het irrationalisme te overwinnen, dan zie ik de tijd aanbreken dat wij onze strijd ook zullen moeten richten tegen de "Humanistische Kerk", die dan echter evenmin humanistisch zal zijn als welk ander religieus humanisme dan ook".

" Van T. ziet het H.V. kennelijk in twee kampen verdeeld. Dit is onjuist. Men kan de leden inderdaad onderverdelen in rationele of aardse (term van Prof. J.P. Mazure) humanisten, religieus humanisten, ethisch humanisten, sociaal

"humanisten. Deze scheiding is niet essentieel. Alle groeperingen hebben vóór "alles hun humanistische visie gemeen. Deze visie spreekt zich niet uit over "kernvraagstukken als herkomst en doel van het leven. In dezen is het H.V. "agnostisch. Iedereen is vrij de zo ontstane leemten in te vullen of niet "in te vullen. Als een religieus humanist zich voelt opgenomen in een kosmisch "verband, dan doet dit niets af aan zijn humanist zijn, zolang hij van zijn "religiositeit geen algemeen geldig begrip maakt. Hij is de naam humanist "meer waard dan de man die alles met in wezen dogmatische redeneringen tracht "te verklaren. De ware humanist erkent op vele punten vraagtekens, een leeste- "ken dat de "Dageraads"-humanist Van Tricht niet schijnt te kennen.

H. Priemus".

Uit het artikel van C. van Tricht:

"Alle groeperingen (rationeel, religieus, ethisch humanisten, enz.) hebben "vóór alles hun humanistische visie gemeen", zegt Priemus.

"Jammer dat hij verzuimt uit te leggen wat "humanistische visie" is, want "daar ging het nu juist om. Dan had hij misschien tevens mijn stelling, dat "humanisme altijd rationeel is, weerlegd.

"Ik zou wel eens willen weten waarom de man die "zich opgenomen voelt in "een kosmisch verband" en die "van zijn religiositeit geen algemeen geldig "begrip" maakt, de naam humanist waard is. Wat heeft dat met humanisme te maken? "Iemand die geen/geldige begrippen vormt, over wat dan ook, is nog geen humanist, "net zo min als iedere willekeurige buitenkerkelijke humanist kan worden ge- "noemd. /-algemeen

"En wat betreft het zich opgenomen voelen in een kosmisch verband: ik voel "niet dat ik er in ben opgenomen, maar ik weet het! De irrationalisten weten "het ook wel, maar zij voelen er iets bij. Anders dan in een opstel over natuur- "kunde is het "zich opgenomen voelen in een kosmisch verband" een volkomen "overbodige mededeling; maar vooral dat "voelen" doet het hem! Met kosmisch "verband bedoelen zij eigenlijk God (maar dat zeg je tegenwoordig niet meer). "God is dus niets anders dan het begrip of het wezen van het absolute, van "het zalige, hemelse leven, dat echter wordt samengevat in een ideale persoon- "lijkheid. Dit is duidelijk genoeg uitgesproken in het geloof, dat het geluk- "zalige leven de eenheid met God is". "God is de zuivere absolute, van alle "natuurlijke grenzen vrije persoonlijkheid: Hij is wat de menselijke indivi- "duen zijn zullen. Het geloof aan God is bijgevolg het geloof van de mens aan "de oneindigheid en waarheid van zijn eigen wezen. Het goddelijke wezen is het "menselijke, en wel subjectief menselijke wezen in zijn absolute vrijheid en "onbegrenstheid" (Ludwig Feuerbach, "Das Wesen des Christentums".)

"Wat mij betreft hoeft de "ware humanist" Priemus van het voorgaande geen "slapeloze nachten te hebben. Maar misschien kan hij zijn agnosie (onkunde) "voorlopig opvullen met wat zijn hoofdbestuurslid Prof. Dr. Libbe van der Wal "heeft gezegd: ".... wij vertrouwen immers op de rede zelfs dan, wanneer wij "een redenering opzetten om dit te verloochenen, en onszelf en anderen ervan "trachten te overtuigen, dat wij op de rede niet kunnen en niet mogen ver- "trouwen".

C. van Tricht".

Belgisch rumoer om uitbreiding zendtijd voor Humanistisch Verbond in België

Het Belgische blad "De Standaard" van 6 april schrijft:

" De aanmatiging van het Humanistisch Verbond.

" CVP-kommentaar bij recente incidenten in raad van beheer van de BRT.

" De BSP en de PVV-beheerders van de BRT wensen het aantal TV-uitzendingen "Lekenmoraal" op te voeren van 18 tot 26 per jaar, d.i. evenveel als de "katholieke ideologische uitzendingen.

" Zij rechtvaardigden hun houding door de bewering dat de christelijke en "de niet-christelijke bevolkingsgroepen in ons land ongeveer even groot zijn, "zoals blijken zou uit de uitslag der wetgevende verkiezingen.

" Volgens deze redenering wordt dus "links" (BSP en PVV) gelijkgesteld met "niet-christelijk".

" Hierbij dient aangestipt te worden dat de uitzendingen "Lekenmoraal" d.i. "diegene die zouden bestemd zijn voor de zg. niet christelijke helft der be- "volking, toevertrouwd worden aan een bepaalde vereniging t.w. het "Humanis- "tisch Verbond", een zeer kleine groep van militerende vrijzinnigen die in "het verleden aan de programma's "Lekenmoraal" een strijdende anti-godsdien- "tische inslag heeft gegeven.

" Van CVP-zijde verzet men zich formeel tegen de voorstelling volgens welke "de niet-christelijke opinie haar uitdrukking zou vinden in de programma's "Lekenmoraal" zoals ze tot hiertoe werden uitgezonden door het Humanistisch "Verbond. Men is ervan overtuigd dat vele niet-kerkelijken in ons land niet "instemmen met de aanvallen, die tegen de godsdienst gericht worden en evenmin "akkoord gaan met een louter negatieve en afbrekende houding tegenover funda- "mentele beginselen en waarden van het maatschappelijke en individuele leven, "zoals de eerbied voor de menselijke persoon, het recht op leven, de wette- "lijke instellingen van het huwelijk, enz.

" België is trouwens het enige land in West-Europa waar dergelijke anti- "godsdienstige uitzendingen langs de nationale radio en televisie plaatsvin- "den.

" Van CVP-zijde wordt betreurd dat deze programma's uitsluitend toever- "trouwd worden aan het Humanistisch Verbond; deze organisatie kan geenszins "aangezien worden als de spreekbuis van de niet-christelijke opinie; dit "blijkt ten overvloede uit haar uiterst gering aantal leden evenals uit het "feit dat zelfs de linkse pers er zich van onthoudt het Humanistisch Ver- "bond een tribune te bezorgen: moet dan een officiële instelling als de BRT "aan gezegde organisatie haar enige kans bieden om standpunten te verspreiden "die op onverantwoorde wijze de gemoederen schokken en geen enkele positieve "levensbeschouwing bijbrengen?

" Van CVP-zijde wordt eveneens betreurd dat de twee linkse partijen, de "PVV zowel als de BSP, de huidige uitzendingen "Lekenmoraal" patroneren; "socialistische en PVV-instanties behoren immers officieel tot de promotors "van deze uitzendingen; hun studiecentra maken o.a. deel uit van de VZW "La Pensée et les Hommes" die de Franstalige uitzendingen "Lekenmoraal" "verzorgt.

" Een redelijke opvatting van de neutraliteit kan er geenszins in bestaan "op alle gebieden van het openbaar en cultureel leven over te gaan tot een "paritaire verdeling tussen christenen en vrijzinnigen.

" Ten slotte moet worden onderstreept dat in 1960 een protocol werd onder- "tekend door de drie nationale partijen, waarbij een overeenkomst werd geslo-

"ten aangaande de zendtijd voorbehouden aan de diverse ideologische strekkingen. De vastgelegde verhouding kan slechts door toestemming van de drie betrokken partijen worden gewijzigd."